

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ**

Голова приймальної комісії
Ректор _____ С.Ф. Марова
«12» березня 2020р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для вступу на навчання
на базі диплома молодшого бакалавра
для здобуття вищої освіти за освітнім ступенем
«БАКАЛАВР»
галузі знань **08 Право**
спеціальності **081 Право**

Затверджено на засіданні
приймальної комісії.
Протокол № 4 від 10.03. 2020р.

Маріуполь-2020

Програма фахового вступного випробування для вступу на навчання на базі диплома молодшого бакалавра для здобуття вищої освіти за освітнім ступенем «бакалавр» галузі знань 08 Право спеціальності 081 Право

Укладачі:

к.ю.н., доцент

О.Л. Стрельник

к.ю.н., доцент

В.О. Резніченко

к.ю.н., доцент

А.І. Ізетов

Зав. кафедри

к.ю.н., доцент

О.О. Кулешов

Розглянуто та ухвалено
на засіданні кафедри державно-
правових дисциплін,
протокол № 7 від 12.02.2020

Зміст навчального матеріалу	Знання	Уміння
<p>Походження держави. Основні теорії. Особливості виникнення держав у різних народів світу</p>	<p>Факти Теорії походження держави: патріархальна теорія (Аристотель, Р. Філмер, Н.К. Михайловський, М.Н. Покровський), теологічна теорія (Фома Аквінський), договірна (природно-нравова) теорія (Г. Гроцій, Б.Спіноза, Т.Гоббс, Дж.Локк, Ж.-Ж.Руссо, Я.Козельский, М.Радищев, І.Кант), органічна теорія (Г.Спенсер), Теорія насильства (Є. Дюринг, Л. Гумплович, К. Каутський), матеріалістична (класова) теорія (К. Маркс, Ф. Енгельс, В. Ленін) Основні шляхи виникнення держави: європейський (Афіни, Рим, давньогерманські держави); східний, азіатський (Єгипет, Вавилон, Китай, Індія та ін.)</p>	<p>абітуруєнт:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пригадує з курсів історії та пояснює причини і значення виникнення держави і права, роль права в житті суспільства; • називає найдавніші правові пам'ятки в історії людства; • пояснює завдання та структуру курсу з основ правознавства; • висловлює власні очікування щодо вивчення курсу
<p>Поняття й ознаки держави. Функції держави. Державний лад. Форми держави. Поняття і види соціальних норм. Поняття та ознаки права. Джерела права. Система права та її елементи. Система законодавства.</p>	<p>У спеціальній літературі розробляється чимало визначень поняття держави, котрі відбивають такі його аспекти: - держава як організація політичної влади; - держава як апарат влади; - держава як політична організація всього суспільства.</p> <p>Ознаки держави. 1) охоплює усе населення країни в просторових межах. 2) має спеціальний апарат 3) має у своєму розпорядженні апарат легального примусу: 4) в особі компетентних органів видає загальнообов'язкові юридичні норми, забезпечує їх реалізацію 5) має єдину грошову систему; 6) має офіційну систему оподаткування і фінансового контролю; 7) має суверенітет; 8) має формальні реквізити — офіційні символи: прапор, герб, гімн.</p>	<p>абітуруєнт:</p> <ul style="list-style-type: none"> • називає ознаки держави, соціальних норм, права; • пояснює та застосовує поняття: «держава», «форма держави», «право», «джерела права», «галузь права», «норма права», «законодавство»; • характеризує функції держави, державний лад, джерела права, елементи системи права; • наводить приклади соціальних норм, джерел права; • описує елементи державного ладу, системи законодавства; • висловлює судження щодо ролі соціальних норм, держави і права

Зміст навчального матеріалу	Знання	Уміння
	<p>Законодавство—це система:</p> <p>1) сукупність усіх чинних нормативно-правових актів у країні як зовнішньої форми вияву права (законів, постанов, декретів, указів, інструкцій правотворчих органів, які регулюють правові відносини в державі).</p> <p>2) діяльність правотворчих органів, насамперед вищого законодавчого органу (в Україні - Верховної Ради) та вищих органів виконавчої влади (в Україні - Кабінету Міністрів) з правового регулювання суспільних відносин в державі шляхом прийняття законів та інших нормативно-правових актів, їх зміни, а також скасування.</p>	<p>в житті людини та суспільства</p>
<p>Держава та право Стародавнього світу. Середньовічна держава та право. Еволюція державного устрою країн Європи. Держава та право Новітнього часу.</p>	<p>Факти</p> <p>Перші в історії людства держави утворилися в регіоні, який в історіографії традиційно називається Стародавнім Сходом. Стародавній Схід – історико-географічний регіон, який включає в себе терени Західної, Південної та Східної Азії, Північної та Північно-Східної Африки в період від виникнення перших держав в IV – III тис. до н. е. до початку Середніх віків в перших сторіччях нашої ери. С.С. включає в себе держави Давнього Єгипту, Шумеру, Месопотамії, Сирії, Палестини, Фінікії, Малої Азії та Закавказзя, Ірану, Середньої Азії, Індії, Китаю.</p> <p>Економічна криза в США в 30-ті роки XX ст. Програма політики «Нового курсу» у США. Англійська монархія. Італійська монархія та П'ємонтська конституція 1848 р. Парламент Китаю по Конституції 1954 р.</p> <p>Дати виникнення цивілізацій:</p>	<p>абітурієнт</p> <ul style="list-style-type: none"> • характеризує еволюцію зарубіжної державної традиції в цілому • називає основні риси права у різні періоди історії. • характеризує окремі державно-правових інститути. • висловлює факти і виявляє закономірності історичного розвитку; • уміє досліджувати взаємозв'язки державних структур (органів влади, судових органів, управління і та ін.), правових інститутів (окремих норм, галузей законодавства); • аналізує розвиток механізмів державної влади в зарубіжних країнах; • вмiє вивчати державно-правові

Зміст навчального матеріалу	Знання	Уміння
	<p>Єгипетська (утворилася в долині Нілу в 3100/3000 р. до н. е. Поглинута іранською в VI – V ст. до н. е.);</p> <p>Шумерська (утворилася в пониззі Тигру та Євфрату близько 3.500 р. до н. е. Розпалася близько 2000 р., Вавилонська, утворилася в Месопотамії (терени сучасного Іраку) близько 2000 р. до н. е. поглинута іранською цивілізацією у VI ст. до н. е.);</p> <p>Урартська (утворилася на Вірменському нагір'ї близько 2000 р. до н. е. Знищена вавилонською цивілізацією близько 600 р. до н. е.);</p> <p>Індська (інша назва Харрапська. Утворилася в долині Інду близько 2500 р. до н. е. Індійська (інші назва Індуїстська. Утворилася близько 800 р. до н. е. на півострові Індостан. Існує до сьогодення);</p> <p>Давньокитайська цивілізація (Утворилася у пониззі Хуанхе (Жовтої ріки) у ХУІІІ ст. до н. е. після 500 р. н. е. продовжилася в цивілізаціях-сателітах: китайській, корейській, японській, в'єтнамській).</p>	<p>інститути в їхній історичній конкретності та хронологічній послідовності;</p>
<p>Правовідносини. Склад правовідносин. Підстави виникнення, зміни і припинення правовідносин.</p>	<p>Факти</p> <p>Ознаки правовідносин:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Становлять різновид суспільних відносин, соціальний зв'язок. 2. Є ідеологічними відносинами 3. Є вольовими відносинами 4. Виникають, припиняються або змінюються, як правило, на основі норм права у разі настання передбачених правовою нормою фактів. 5. Мають, як правило, двосторонній характер і є особливою формою взаємного зв'язку між конкретними суб'єктами через їх права, обов'язки, повноваження і відповідальність, які закріплені в правових нормах. 	<p>абітуруєнт:</p> <ul style="list-style-type: none"> • називає ознаки правовідносин, правопорушення, юридичної відповідальності; • пояснює та застосовує поняття: «право-відносини», «склад правовідносин», «юридичні факти», «правопорушення», «юридична відповідальність»; • характеризує підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин, склад і

Зміст навчального матеріалу	Знання	Уміння
<p>Правопорушення: поняття, склад, види.</p>	<p>б. Охороняються державою, забезпечуються заходами державного впливу.</p> <p>Структура правовідносин — це основні елементи правовідносин (суб'єкти) і доцільний спосіб зв'язку між ними на підставі суб'єктивних юридичних прав, обов'язків, повноважень і відповідальності з приводу соціального блага або забезпечення яких-небудь інтересів.</p> <p>передумов виникнення правовідносин:</p> <p>1) матеріальні (загальні):</p> <ul style="list-style-type: none"> – у вузькому значенні — це певні інтереси або блага, що зв'язують суб'єктів права (не менше двох) як учасників правовідносин; – у широкому значенні — система соціальних, економічних, політичних, ідеологічних обставин, що спричиняють об'єктивну необхідність у правовому регулюванні суспільних відносин; встановлення доцільних відносин між суб'єктами через надання їм юридичних прав, повноважень (посадовим особам), а також покладання юридичних обов'язків і відповідальності; <p>2) юридичні (спеціальні):</p> <ul style="list-style-type: none"> • норма права; • правосуб'єктність; • юридичний факт <p>Правопорушення –це суспільне небезпечне або шкідливо неправомірне (протиправне) винне діяння (дія або бездіяльність) деліктоздатної особи, яке спричиняє юридичну відповідальність.</p> <p>Правопорушенню властиві такі ознаки:</p>	<p>види правопорушень, підстави і види юридичної відповідальності;</p> <ul style="list-style-type: none"> • наводить приклади юридичних фактів, правопорушень; • описує обставини, що виключають шкідливість (суспільну небезпеку) діяння; • розв'язує правові ситуації з використанням знань про правовідносини, правопорушення та юридичну відповідальність; • застосовує засвоєні поняття та вміння під час розв'язування простих життєвих ситуацій; • висловлює судження щодо ролі правовідносин у житті людини і суспільства; • оцінює власну поведінку й поведінку інших людей з погляду її правомірності

Зміст навчального матеріалу	Знання	Уміння
<p>Юридична відповідальність: поняття, підстави, види.</p>	<p>1) має протиправний, неправомірний, характер; 2) є суспільна шкідливим (наприклад, прогул,) або суспільна небезпечним (посягання на життя людини). 3) виражається в поведінці — протиправній дії (крадіжка, розбій, наклеп, образа) або бездіяльності (недбалість, прогул, залишення особи в безпомічному стані). 4) має свідомо вольовий характер, 5) є винним. 6) є кримінальним</p> <p>Юридична відповідальність — це різновид соціальної відповідальності. В юридичній науці існує двоаспектне розуміння юридичної відповідальності: - позитивний (проспективний, або заохочувальний) аспект — передбачає заохочення – за виконання корисних для суспільства та держави варіантів поведінки на рівні, що перевищує загальні вимоги (морально свідоме ставлення до виконання обов’язків) - негативний (ретроспективний, або охоронний) аспект — передбачає покарання – за правопорушення (юридична характеристика наслідків невиконання обов’язків)</p> <p>Принципи юридичної відповідальності — це незаперечні вихідні вимоги, що ставляться до правопорушників і дозволяють забезпечувати правопорядок у суспільстві.</p> <p>Види юридичної відповідальності: - конституційна - матеріальна - дисциплінарна - адміністративна - цивільна - кримінальна</p>	

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. // *Голос України*. – 1996. – 15с.
2. Декларація про державний суверенітет України прийнята Верховною Радою УРСР 16 липня 1990 р. // *Відомості Верховної Ради УРСР*. – 1990. – № 31. – 44с.
3. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р. // *Відомості Верховної Ради України*. – 1991. – № 38. – 52с.
4. Закон України “Про громадянство України” від 18 січня 2001 р. // *Голос України*. – 2001. – №42. – 6 березня. – 9с.
5. Воронянський О.В. Основи правознавства: Навчальний посібник / О.В. Воронянський, Г.В. Борисов, Ю.В. Зайончковський. – Харків.: Парус, – 2005.– 68с.
6. Гайдулін О.О. Основні поняття загальної теорії права: Монографія / О.О.Гайдулін. – К.: ППП, – 2003. – 122с.
7. Гайдулін О.О. Система понять правової теорії держави: Монографія / О.О.Гайдулін. – К.:ППП, – 2003. – 119с.
8. Загальна теорія держави і права: навчальний посібник / А.М. Колодій, В.В. Копейчиков, С.Л. Лисенков та інші; За ред. В.В. Копейчикова. – Стер. вид. – К.: Юрінком Інтер, – 2000. – 98с.
9. Ківалов С. Основи правознавства України: Підручник / С. Ківалов. – Х.:Одісей, – 2002. – 117с.
10. Костюк В.О. Загальна теорія держави і права: Навч. посіб. / В.О. Костюк. – К.: Атіка. – 2005. – 456 с.
11. Кубах А.І. Конспект лекційз дисципліни «Правознавство» / Кубах А.І.. – Х.:ХНАМГ, – 2006. – 187с.
12. Погорілко В.Ф., Федоренко В.Л. Конституційне право України. Академічний курс: Підручник. У 2 т. / За ред. В.Ф. Погорілка. – К.: "Юридична думка", 2006. – Т. 1. – 544 с.
13. Поникаров В.Д., Ялдин И.В. Правоведение / В.Д. Поникаров, И.В Ялдин. – Х.: Издат.дом «ИНЖЕК», – 2003. – 90с.
14. Правознавство: Навч.пос./ За ред. Копейчикова В.В. – К.: Юрінком Інтер, – 2004. – 480с.
15. Рабинович П.М. Основи загальної теорії держави та права / П.М. Рабинович – К., Атіка, – 2001. – 78 с.
16. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник / О.Ф. Скакун // Пер. з рос. — Харків: Консум, – 2004. — 656 с.
17. Фрицький О.Ф. Конституційне право України. Підручник / О.Ф. Фрицький – К., – 2005. – 536 с.